

Verslag

POD | Maatschappelijke Integratie
SPP | Intégration Sociale

Datum: 28 november 2014

Auteur: Dienst Activering - ESF

1. Aanwezigen

Naam	Organisatie
Daphné Estoret	POD Maatschappelijke Integratie
Blerta Blakaj	OCMW van Sint-Gillis
Anne Lenglez	OCMW Doornik
Anne Markey	OCMW Doornik
Ricardo Cherenti	UVCW
Piet Dupan	OCMW Brugge
Rajae Chatt	POD Maatschappelijke Integratie
Ine Bogemans	OCMW Mechelen
Julien Van Geertsom	POD Maatschappelijke Integratie
Alexandre Lesiw	POD Maatschappelijke Integratie
Salvator Bahenduzi	OCMW Bergen
Badya Guerti	OCMW Antwerpen
Fabrice De Cafmeyer	OCMW Elsene
Marijke Heirman	OCMW Gent
Guido De Baere	OCMW Gent
Petra Dombrecht	VVSG
Séverine Lacomte	OCMW Sint-Gillis
Jean-Marc Jalhay	OCMW Luik
Vincent Vespa	Medewerker van het Kabinet van Minister Borsus
Gert Hambrouck	OCMW Leuven

2. Agenda

- Goede praktijken: de OCMW's van Antwerpen (GPMI sociale activering) en van Gent (praktijken inzake sociale activering)
- Het Fonds voor participatie en sociale activering: Koninklijk besluit houdende maatregelen ter bevordering van de participatie en de sociale activering van de gebruikers van de dienstverlening van de OCMW's voor het jaar 2015.
- Voorstel voor de subsidies Clusters en de verhoogde toelagen "grote steden" voor het jaar 2015
- Rondvraag

De notulen van 17 oktober worden goedgekeurd.

Op vraag van de deelnemers zullen de notulen zoveel mogelijk uitgewerkt worden door de commentaren van de deelnemers te verduidelijken.

Tijdens onze vergadering van 17 oktober werden de deelnemers verzocht hun commentaren te bezorgen tegen 15 november over de GPMI en de heroriëntering van subsidies naar de sociale activering.

De POD heeft twee reacties ontvangen:

1. Het OCMW van Doornik:

Het optimale gebruik van de GPMI vraagt tijd en menselijke middelen. Momenteel doet het OCMW een beroep op de GPMI, omdat de wet dit voorschrijft. (wettelijke verplichting).

Het GPMI wordt nooit gebruikt als sanctiemiddel.

De samenwerking met de partners verloopt soms moeizaam en kan problemen geven in verband met deontologie, beroepsgeheim of mobiliteit.

Het GPMI kan eveneens problemen vormen voor bepaalde begunstigden die problemen hebben met schrijven: laaggeletterdheid, de taal niet kunnen spreken, niet bekwaam zijn om zich schriftelijk uit te drukken.

Wat de heroriëntering betreft van de subsidies voor clusters en grote steden stelt het OCMW van Doornik voor om de mogelijkheid te analyseren om de OCMW's te financieren op basis van het aantal ondertekende GPMI. Dit systeem zou specifieke financiële middelen kunnen toekennen om het gebruik van het GPMI te ontwikkelen.

2. Het OCMW van Mechelen:

Het GPMI is een louter administratief instrument, dat geen meerwaarde biedt voor de begeleiding.

De graad van zelfstandigheid van een OCMW-gerechtigde verhogen vraagt veel tijd: de evaluaties waar in de reglementering van de GPMI voorzien is, zijn niet realistisch. (1 X / kwartaal).

Het GPMI wordt geacht een overeenkomst te zijn. Maar, in werkelijkheid, gaat het niet om een contractualisering, omdat er geen echte onderhandeling plaatsvindt. Meestal bepaalt alleen het OCMW de voorwaarden.

Er zijn foutieve keuzes van de rechthebbende in zijn traject mogelijk: de sanctie is niet efficiënt vanuit pedagogisch standpunt.

Bovendien is de invoering van de sanctie binnen een "pedagogisch" termijn onrealistisch, want de administratieve procedure is zeer log. De sanctie vindt te laat plaats.

Het OCMW dringt erop aan dat het sluiten van een GPMI sociale activering geen bijkomende voorwaarde wordt bij de toekenning van het leefloon. De toekenningsvoorwaarden worden vastgelegd in de wet en er moet op worden toegezien dat er geen nieuwe voorwaarden worden toegevoegd.

Het OCMW formuleert 3 aanbevelingen:

- De evaluatietermijnen herzien in het kader van de GPMI
- Spanningen vermijden tussen de reglementering van het recht op maatschappelijke integratie en de GPMI-reglementering
- Geen uitbreiding van de wet om GPMI sociale activering te creëren: er moet een soepel systeem en een brede interpretatie behouden blijven voor de OCMW's

Goede praktijk: het OCMW van Antwerpen

Zie PPT-presentatie.

Het OCMW van Antwerpen geeft een voorstelling van haar meetinstrument voor de sociale en professionele activering (het MPSA: Meetinstrument Professionele & Sociale Activering).

Het statuut van "Uitsluitend Sociaal Activeerbaar" roept vragen op:

- De VVSG wenst te worden ingelicht over het percentage rechthebbenden van het OCMW van Antwerpen dat onder dit statuut valt.

Dit is moeilijk te beantwoorden, omdat niet alle personen onder dit statuut verzocht worden om deel te nemen aan sociaal nuttige activiteiten. Wanneer de persoon geestelijke moeilijkheden heeft die hem verhinderen om geactiveerd te worden op socioprofessioneel niveau, zullen deze moeilijkheden zo, bijvoorbeeld, in eerste instantie beheerd worden vooraleer een participatie aan sociale of professionele activiteiten overwogen wordt.

- Het OCMW van Luik zou willen weten wie de rechthebbenden evalueert en wie dit statuut van "uitsluitend sociaal activeerbaar" toekent?

De algemene maatschappelijk werker voert deze evaluatie uit, eveneens op basis van de input van de maatschappelijk werkers die de opvolging doen inzake socioprofessionele inschakeling of binnen de sociale dienst. Het gaat niet om een gespecialiseerde cel ter zake.

- De POD vraagt of dit meetsysteem (MPSA) kan worden ingevoerd als aanvulling op een GPMI of zonder het GPMI. Bij welke gelegenheden gebruikt het OCMW van Antwerpen de GPMI?

Het OCMW van Antwerpen sluit GPMI wanneer de wet hierin voorziet, d.w.z. voor de rechthebbenden van jonger dan 25 jaar en de studenten met volledig leerplan.

De MPSA is geen overeenkomst, maar een meetinstrument. Deze twee instrumenten staan elkaar dus niet in de weg en zouden complementair kunnen zijn.

Goede praktijk: het OCMW van Gent.

Zie PPT-presentatie.

De 6 niveaus van de activeringsschaal worden sinds 10 jaar gebruikt bij het OCMW van Gent.

Voor het GPMI formuleert het OCMW de volgende aanbevelingen aan de politiek:

- De GPMI moeten administratief minder formeel zijn
- De GPMI moeten herzien worden om flexibeler te zijn op het vlak van timing en van evaluaties
- De sancties moeten sneller volgen om een echt effect te hebben

In haar praktijk inzake sociale activering heeft het OCMW van Gent bijzondere functies aangemaakt:

- De begeleiders inzake activering die specifiek verantwoordelijk zijn voor de sociale activeringstrajecten
- De sociale gidsen

400 gerechtigden op 2000 volgen een sociaal activeringstraject.

- De UVCW zou meer willen weten over de sociale gidsen. Met hoeveel zijn ze? Hebben zij niet de neiging om bij het OCMW te blijven, gelet op de rol die haar wordt toegekend?

Momenteel zijn ze met 7 bij het OCMW van Gent. Een andere groep van een tiental personen volgt momenteel een opleiding. Zij volgen een opleiding geïnspireerd op die van de ervaringsdeskundigen, maar veel korter. Deze personen zijn eveneens in een traject: sommigen zullen blijven, maar zullen een professioneel traject aanvatten.

- De POD is van mening dat deze sociale gidsen een goede praktijk op het terrein vormen. Hij zou willen weten waarom de GPMI beschouwd worden als een log administratief instrument om in te voeren?

De administratieve last is zeer hoog en niet in verhouding met de werkelijke meerwaarde om een GPMI te gebruiken om een opvolging op maat uit te voeren. Het GPMI is veel te formeel: de contractuele vorm, de evaluatiemomenten, het evaluatieverslag, enz.

- Het OCMW van Antwerpen vraagt of het OCMW Gent eveneens sterke druk ervaart om de rechthebbenden te activeren?

Het OCMW van Gent is van mening dat de druk meer ligt op het feit de actieve participatie van de rechthebbende te verhogen. Het OCMW ervaart zo druk om gediversifieerde en gedecentraliseerde aanbiedingen voor te stellen.

- Het OCMW van Luik is van mening dat de praktijk van Gent moet inspireren tot een nota aan de politiek om het begrip gemeenschapsdienst en sociaal nuttige activiteiten te verduidelijken. Het OCMW van Luik zou eveneens willen weten waarom het OCMW van Gent specifieke maatschappelijk werkers heeft tewerkgesteld? Wat zijn de relaties, de verdeling van de werklast, tussen deze specifieke maatschappelijk werkers en de algemene maatschappelijk werkers?

Wanneer een OCMW-cliënt van het OCMW van Gent de aanvraag doet om in een activeringstraject te stappen (bijvoorbeeld een vrijwillige activiteit uitvoeren), duidt het OCMW een specifieke maatschappelijk werker aan. Wanneer hij deze aanvraag niet doet, wordt hij opgevolgd door een algemene maatschappelijk werker. Om een te groot aantal dossiers per maatschappelijk werker te vermijden, worden modules in groep ingevoerd.

Het Fonds voor participatie en sociale activering: Koninklijk besluit houdende maatregelen ter bevordering van de participatie en de sociale activering van de gebruikers van de dienstverlening van de OCMW's voor het jaar 2015.

Opmerking: dit gedeelte werd niet voorgesteld tijdens de vergadering bij gebrek aan tijd.

In 2011 vermeldde het onderzoek dat werd gevoerd door de ULB en de KU Leuven HIVA "Proeven van participatie" in haar aanbevelingen de volgende twee aspecten:

- De federale overheid moet anticiperen op de stijgende vraag van de gebruikers: het totale aantal subsidies moet stijgen.
- Het Fonds voor participatie en sociale activering moet een structureel karakter krijgen: de jaarlijkse financiering moet vermeden worden

De subsidies in 2014 waren de volgende:

- Sociale, culturele en sportieve participatie: 6.829.000 EUR
- Kinderarmoede 4.309.000 EUR

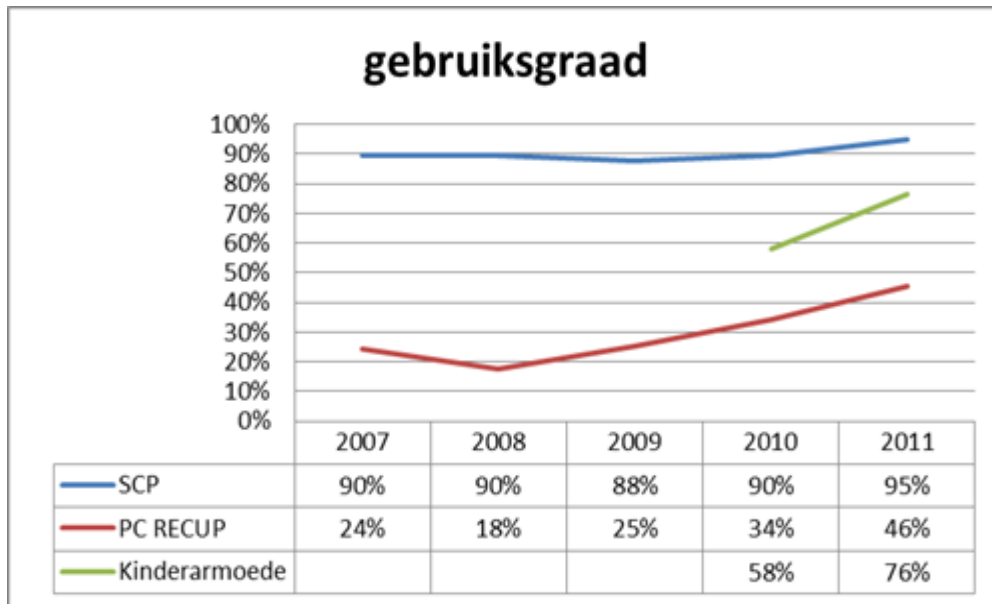
Totaal: 11.138.000 EUR

Over de begroting 2015 werd nog niet gestemd. Via de herverdelingen in de basisallocaties van de begroting 2015 zal de POD proberen om de beschikbare budgettaire middelen te optimaliseren om de besparingen te beperken.

Wanneer over de begroting 2015 gestemd is, zal de POD het koninklijk besluit 2015 publiceren.

In dit stadium blijft de verdeling van de middelen van het Fonds voor participatie en sociale activering tussen de sociale, culturele en sportieve participatie en kinderarmoede in 2015 gelijk aan die voor 2014.

Het gebruik van de middelen toont een goede integratie aan van de maatregel binnen de OCMW's. Zo:

Hoewel het percentage zeer hoog is, moeten we vaststellen dat bepaalde OCMW's hun middelen niet gebruiken.

Dit zijn de details van de onderbenutting van de middelen:

Participation et activation sociale	montant non utilisé	% de l'enveloppe non utilisées		2013
national	743.841,67		10,95%	
dont				
Wallonie	542.003,17		19,41%	
Flandre	147.088,26		5,85%	
Bxl	54.750,24		3,67%	

Wat het structurele karakter betreft dat gewenst wordt voor het Fonds, moet verwezen worden naar de algemene beleidsnota 2014 van Minister BORSUS, bevoegd voor maatschappelijke integratie.

"In 2015 zullen de middelen van het Fonds voor participatie en sociale activering permanent worden aangewend"

Als de deelnemers van de werkgroep voorstellen willen doen voor het koninklijk besluit 2015 worden zij verzocht om ons voorstellen te doen: hoe de uitwisseling van goede praktijken verbeteren (bijv.: LinkedIn)? Moet het gebruik van het uniek jaarverslag herzien worden? Wat met het behoud van de kinderarmoede? Moet er een andere prioriteit worden aangehaald?

Voorstel voor de subsidies Clusters en de verhoogde toelagen "grote steden" voor het jaar 2015

Zie PPT-presentatie

- De POD is van mening dat het voorstel dat gedaan is rekening houdt met het federaal regeerakkoord.
De GPMI moeten herzien worden om er een efficiënt instrument van te maken. Er wordt voorgesteld om een onderzoek te doen naar de GPMI om ze te evalueren en beleidsaanbevelingen te doen, opdat het GPMI een emanciperend instrument wordt. Dit onderzoek zou gelijk moeten gelanceerd worden met de heroriëntatie van de subsidies clusters en grote steden. (Januari 2015)

Het GPMI heeft het voordeel dat het een gemeenschappelijke basis is voor alle OCMW's. Het GPMI zou een objectieve opvolging moeten mogelijk maken.

De koninklijke besluiten 2015 zouden een overgangsreglementering moeten zijn. Het is de bedoeling om, in de loop van 2015, een wettelijke basis voor te stellen die meerjarenprojecten, overeenkomsten van een duur van 3 jaar, mogelijk maakt.

- De UVCW herinnert eraan dat een kritische studie van de GPMI, uitgevoerd in 2007, beschikbaar is op haar internetsite, via volgende link: http://www.uvcw.be/no_index/cpas/insertion/PIIS.pdf
- Volgens het OCMW van Luik moeten de GPMI herzien worden, zodat de toepassing ervan op het terrein soepeler verloopt. Het jaar 2015 zal noodzakelijkerwijs een risico-overgangsjaar zijn. Als de wettelijke criteria wijzigen, zal het werk op het terrein moeten worden aangepast. De sociale activering verschilt van de socioprofessionele inschakeling. De aanpak op het terrein zal verschillen. De vermindering van de subsidies zou een slechte keuze zijn en zou eveneens aanpassingen op het terrein tot gevolg hebben. De OCMW's moeten snel de bedragen kennen waarop zij in 2015 recht hebben, meer bepaald om de human resources optimaal te beheren.
- De POD deelt de deelnemers mee dat de vermindering van de middelen voor de begunstigen van de subsidies grote steden en clusters 20 % zal bedragen voor elk betrokken OCMW. Aangezien 2015 een overgangsjaar is, zullen de OCMW's natuurlijk niet geëvalueerd worden op basis van de behaalde resultaten, maar wel op de geleverde inspanningen. Om deze inspanningen te meten, zullen alle efficiënte instrumenten die in de OCMW's werden ingevoerd kunnen worden gebruikt. Bij gebrek aan instrument zal de sociale balans kunnen worden gebruikt.

De POD herhaalt dat, met de 6de Staatshervorming, de gewesten, sinds 1 juli 2014, de OCMW's moeten financieren voor hun taken inzake professionele inschakeling.

- Voor het OCMW van Gent worden de GPMI ervaren als sanctiemiddelen, omdat daarin uitdrukkelijk voorzien is door de wet. (Artikel 30§2 van de wet van 26 mei 2002). Dit is voor een OCMW de enige wettelijke manier om een begunstigde tijdelijk te schorsen, het enige alternatief is immers het leefloon stopzetten, wat een drastischere maatregel is. Maar de sanctie komt te laat om effectief te kunnen zijn. Voor het OCMW van Gent moet verduidelijkt worden wat moet worden opgenomen in een GPMI en wat moet worden opgenomen in het sociaal verslag. Dubbel werk is niet nodig.
Tot slot is het OCMW van Gent van mening dat de arbeidstijd eveneens hoger zal zijn in 2015, overgangsjaar. We moeten meer bepaald nog gewoon worden aan de nieuwe concepten en nieuwigheden in het uniek jaarverslag.
- De POD is van mening dat het niet nodig is om de wet te wijzigen. De reglementering zou kunnen worden aangepast via een omzendbrief die als eerste doel heeft om van het GPMI een echt methodologisch instrument te maken en geen louter administratief middel.

- Voor het OCMW van Luik is de in de GPMI voorziene sanctie een uitsluitende factor. Het GPMI moet worden aangepast om een echte begeleiding op maat te kunnen invoeren. Zo past de evaluatie elk kwartaal voor sommigen niet, er moet in de mogelijkheid worden voorzien om zijn traject om de twee weken te evalueren. Het OCMW van Luik is niet gekant tegen een systeem van sancties, maar er zijn zeker efficiëntere motivatiefactoren dan de intrekking van het inkomen. De intrekkingen veroorzaken zeer zeker een extra spanning binnen de OCMW's waar het klimaat vaak zeer moeilijk is met de druk van de economische toestand van de gerechtigden.
- De POD verwijst naar een vooronderzoek van het Onderzoekscentrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck van de Universiteit van Antwerpen dat besluit dat de diversiteit van de trajecten afhangt van de persoonlijkheid van de maatschappelijk werkers. De menselijke factor is belangrijk voor de invoering van een sociaal beleid.
- Het OCMW van Brugge wijst er met nadruk op dat de middelen die werden gegeven via de overeenkomsten "grote steden" om de professionele inschakeling uit te voeren onontbeerlijk zijn voor de OCMW's om hun missie verder te zetten. De subsidies voor sociale activering zullen bijkomende middelen zijn voor de OCMW's, maar de Gewesten moeten het tewerkstellingsbeleid van de OCMW's blijven financieren.
- Het OCMW van Bergen vraagt zich af wanneer de sociale activering eindigt en wanneer de professionele inschakeling start. Met andere woorden, in welk kader zullen we de geheroriënteerde middelen "grote steden" kunnen gebruiken?

Voor de POD maakt de definitie van sociale activering een consensus: *"Sociale activering is het verhogen van de maatschappelijke participatie en het doorbreken van sociaal isolement door maatschappelijk zinvolle activiteiten te ondernemen, ofwel als een doel op zich, ofwel als een eerste stap in een traject voor socioprofessionele inschakeling, ofwel als een eerste stap in een (latere) betaalde tewerkstelling."*

Sociale activering moet niet noodzakelijk leiden tot tewerkstelling. De sociale activering zal voor de professionele inschakeling geplaatst worden, voor een publiek dat niet geschikt is om op korte of middellange termijn te worden geïntegreerd op de arbeidsmarkt.

Tot besluit:

1. 2015 zal een overgangsjaar zijn. Het zal niet gaan om een beleid gebaseerd op de te behalen resultaten, maar om een verbintenis die initiatieven moet nemen inzake sociale activering.
2. De begroting 2015 zal gelijk zijn aan die van 2014 min 20 %.
3. De POD zal nadenken over pistes om de GPMI opnieuw dynamisch te maken in samenwerking met de werkgroep. Tegen het eind van de maand januari 2015 zullen concrete voorstellen worden uitgewerkt.
4. De POD wil alle OCMW's verzekeren dat hij naar hen zal luisteren gedurende het volledige overgangsjaar.

Rondvraag

- De VVSG is van mening dat de OCMW's de POD in 2015 hard nodig zullen hebben om:
 1. De gewesten in te lichten over de overgedragen bevoegdheden in het kader van de zesde Staatshervorming.
 2. Het gebruik van Novaprima om de continuïteit te verzekeren van de betalingen vanaf januari 2015
 3. Te dienen als helpdesk voor de OCMW's om hun vragen te oriënteren over de professionele activeringsmaatregelen.

De POD herhaalt dat op 15 mei 2014 een protocol werd ondertekend tussen enerzijds de federale Staat en anderzijds het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap omtrent de uitvoering van de geregionaliseerde bevoegdheden op het vlak van de maatregelen inzake tewerkstelling en sociale economie. Dit protocol voorziet er onder andere in dat "Vanaf de start van de overgangperiode alle externe communicatie in verband met de uitvoering van het beleid, naar de burgers, de stakeholders en de media overgeheveld worden naar de gefedereerde entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de externe communicatie. De federale diensten die verantwoordelijk zijn voor de externe communicatie blijven ter beschikking van de gefedereerde entiteiten om informatie te geven of om te verwijzen naar de bevoegde deskundigen binnen de administratie. "

De Front Office van de POD zal vragen blijven beantwoorden.

- Daphné Estoret zal de POD verlaten voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in januari 2015, de Voorzitter dankt Daphné voor haar werkzaamheden in de POD MI.
- Voor de ESF-projecten 2007-2013 was de audit van de Europese Commissie positief. De financiële deblokking zal voor het einde van het jaar gebeuren. De ministeriële besluiten liggen momenteel ter ondertekening bij de Minister. De stortingen naar de OCMW's zouden in januari 2015 moeten plaatsvinden.

Volgende vergadering: 15 januari om 9.00 uur in zaal Mandela WTC II.